

ETHDIARI

Numerò 55
Diuendres 12 de març 1999

HUELHETON

DIARI

D'ARAN

Prètz: 50 pessetes

ES MINISTRES D'AGRICULTURA EUROPEÛS ARTENHEN UN PRINCIPI D'ACÒRD SATISFACTÒRI ENTÀ ESPANHA

ERA MINISTRA D'AGRICULTURA, LOYOLA DE PALACIO, CONSIDÈRE QU'ES REFORMES ADOPTADES SON "EQUILIBRADES, JUSTES E CAPABLES DE GARANTISAR ETH FUTUR DERA POLITICA AGRÀRIA CÒMUNA" (PAC).

Es resultats artenhudi ena negociacion en sector leitèr, vacum de carn e coitius erbacis.

Acresishment de quòta lactia entà Espanha de 550.000 tones, que s'atribuirà en dues etapes consecutives: 350.000 ena campanha 2000-2001, e 200.000 ena 2001-2002, coma mesura entà retardar era entrada en vigor dera reforma ena campanha 2003-2004 a compdar dera quau se rebaisharàn en tres trams es prètz un 15% e i aurà ua compensacion de quate pessetes per litre.

Enes coitius erbacis s'augmente es rendiments as cereaus des 2,6 enquia es 2,9 tones per ectara e se recuelhen es problèms deth milhòc en reconéisher eth rendiment dera superficia especifica e era mantienença deth sistèma de subsuperficies. Era quèstion deth virasolei (*girasol*) tanben rèste recuelhuda ena reforma, mielhorada, tamb ua declaracion ena quau se considèra com elegibles entà ua ajuda es plantacions de baish rendiment, mès se manten era amendrida deth prètz, en tres fases, encara que se revisarà era situacion entà préner mesures tà esvitar era dèisha deth coitiu. Eth gran perdedor dera decision d'ager siguec eth coitiu de virasolei, es ajudes tath quau s'amendriràn un 25% en tres ans entà igualà-les as existents en cereaus.

En vacum tanben i a un augment d'un 20% enes drets de prima entàs vedèths mascles, e un aute mens sensible enes vaques neurices, amassa tamb ua rebaisha des prètz deth 20% -en lòc deth 25% plantejat *a priori*- e ua rebaisha dera edat entà percèber era prima a nau mes. Atau donques, er augment dera quòta tamb dret a ajudes tath bovin mascle se place en 713.999 (deuant es 603.000 d'auè en dia).

En vin s'apròve un increment der 1,5% entà naues plantacions e s'establís ua resèrva deth 0,5% entà tié-la a compdar deth 2003, ath delà de mantiené-se era ficha pressupostària. Era autorisacion d'un volum de naues plantacions de vinhes ei de 17.355 ectares, deuant es 11.570 previstes iniciament.

A calgut setmanes de negociacions, mès fin finau es ministres d'Agricultura europèus an arribat a un principi d'acòrd sus es reformes des sectors dera leit, eth vacum, es coitius erbacis e eth vin. Er acòrd, qu'aurà d'èster ratificat en ua pròplèu amassada, recuelh era màger part des reivindicacions espanyòles, per çò qu'a estat qualificat de "satisfactòri" pera ministra Loyola de Palacio. E qu'ei atau; Espanha a artenhut un augment dera quòta leitèra en 550.000 tones, un 1,5% enes plantacions de vinhes, un augment enes rendiments de cereaus, que passe des 2,6 enquias 2,9 tones per ectara e en vacum s'artenh er augment dera quòta tamb dret a ajudes tath bovin mascle en 713.999 (deuant es actuaus 603.000). Es faïçons financèrs deth compromís, totun, demoren era ratificacion des caps d'Estat e de Govèrn, que s'amassaràn un aute viatge es pròplèus dies 24 e 25. Eth compromís artenhut sus eth capítol agricòla dera Agenda 2000 sonque a agut eth solet refús de Portugal, país que non poguèc obtier un augment des ajudes amiables tath desenvolupament rural. A despriet des esfòrci hèts pes ministres entà limitar era despena des reformes, eth compromís finau despasse en uns 7.000 milions d'èuros (mès d'un bilion de pessetes) pendent eth periòde 2000-2006 era arturada dera despena agricòla defenuda iniciament per França e Alemanha. Er acòrd de principi recuelh era màger part des reivindicacions espanyòles, com un acresishment en 550.000 tones dera quòta nacionau de produccion de lèit. Er augment dera quòta leitèra ère era principau

prioritat deth Govèrn en aguestes negociacions; era resulta ei satisfactòria entà Espanha segontes era ministra d'Agricultura Loyola de Palacio, qu'afirmèc qu'es reformes adoptades son "equilibrades, justes e capaces de garantir eth futur dera PAC". Entà De Palacio, "se tracte dera màger reforma dera PAC d'ença dera sua creacion" e eth compromís artenhut "constituís era culminacion de dus intensi ans de trabalh". Era ministra di-

dec qu'auie agut tostem "eth suport deth president deth Govèrn". Era presidència alemanha dera Union Europèa (UE) escleric qu'er acòrd definitiu sus eth capítol demorarà pendent d'un acòrd globau sus er enseme dera Agenda 2000. Eth ministre alemand, Karl Heinz Funke, non volec, totun, trèir importància politica ar acòrd artenhut delànet, en tot senhalar que "eth resultat finau ei fòrça solid, tant deth punt d'enguarda politic coma financèr". Es caps d'Estat e de Govèrn auràn era darrèra paraula sus era despena agricòla, tamb era possibilitat d'introduir mesures addicionaus as dejà adoptades pes ministres entà amendrir era despena de mès

qu'existís en comparança tamb er objectiu de congelacion d'aguesta, un objectiu chifrat en 307.110 milions d'èuros en periòde 2000-2006 (40.500 milions d'èuros annaus mès un dus per cent d'inflacion). Es Quinze ajornèren era reforma deth sector leitèr enquiar an 2003-2004, tot e er increment immediat des quòtes de produccion entà Espanha, Itàlia e Grècia per èster es païsi mès besonhosi, e Irlanda. Er augment dera quòta es-

panhòla de produccion de lèit serà autrejat en dus trams: eth primèr, de 350.000 tones, començarà ena campanha 2000-2001, e era rèsta ena 2001-2002. Itàlia compdarà tamb un augment globau de 600.000 tones, Grècia tamb 70.000 tones e Irlanda, país que demane eth madeish tracte pr'amor d'un acòrd artenhut ena sua entrada ena UE, obtierie 150.000 tones d'augment. Era rèsta des Estats membres veirà aumentades es sues quòtes un 1,5% en tres ans, a compdar dera entrada en vigor dera reforma, ena quau es prètz garantisadi deth boder e era lèit en povàs seràn rebaishadi un 15% tanben en tres fases. Es ramaders receberàn ua compensacion de quate

pessetes per litre pera retalhada des prètz d'intervencion, mès es ajudes sonque s'autrejaràn entàs quòtes existents actuaument, sense auer en compde es increments acordadi. Espanha obtieneguc, d'un aute cant, un augment dera sua quòta tamb dret a ajudes tath bovin mascle, que se place en 713.999. En vin, es ministres d'Agricultura aprovèren un volum de naues plantacions que represente er 1,5% deth volum totau de vinhes ena UE, deuant un 1% previst iniciament pera Comission Europèa. En toti es Estats membres aqueth percentatge equival a 51.000 ectares. Era prepausa, totun, prevé ua resèrva addicionau a compdar deth 2004 de 17.000 ectares, que seràn despartides pera Comission Europèa entre es desparièrs Estats membres, en repòrt as sòns besonhs. En coitius erbacis, era principau nauetat entà Espanha ei era mantienença d'ua chifra de rendiments en milhòc superior ara rèsta de cereaus, çò que se revire en un volum d'ajudes mès enautides qu'es inicias. Era prepausa manten, delà d'açò, er augment de 2,64 a 2,9 tones per ectara dera chifra deth rendiment miei tengut ena rèsta des cereaus entath calcul des ajudes en Espanha, increment que siguec dejà pactat enes prumeries des negociacions. Eth gran damnatjat dera decision d'ager siguec eth coitiu de virasolei, es ajudes tath quau restaràn redusides un 25% en tres ans entà hèles pariones as existents en cereaus. Era decision des ministres arremasse, totun, ua demana espanyòla entà qu'es plantacions de virasolei de mendre rendiment poguen auer ajudes estructuraus.

Oskar Lafontaine anòncie era sua dimission coma ministre de Finances e president der SPD

Eth portaveu deth govèrn alemand, Uwe-Karsten Heye, anoncièc era dimission coma ministre de Finances e president deth Partit Socialdemocrata (SPD) d'Oskar Lafontaine.

Eth cancellèr alemand, Gerhard Schröder, s'estonèc dera decision de Lafontaine e planhec era sua decision, en tot arregrai-le tanben eth sòn trabalh en manament deth Ministèri.

Eth cancellèr alemand critiquèc ager pendent eth Conselh de Ministres, a Lafontaine, ar acusà-lo d'auer cometut ua "fauta estrategica" ath decretar era imposicion de provisions de grops energetics damb es quaus eth govèrn sage negociar er abandon dera energia nucleara d'ús civiu. Segontes eth diari *Die Welt*, Schröder avertic tanben contra eth risque de qu'es mejans economics frenen es inversions e creen mens emplecs de çò previst.

Eth mercat de Naua York recebec era notícia dera dimission de Lafontaine damb ua auça ena cotisacion der èuro que se placèc en 1,0930 dolars dauant es 1,0880 dolars pògui menutes dempús de hè-se publica era notícia.

**AGUEST EI UN ESPACI A ON
I PÒT AUER ETH SÒN
ANONCI. TRUCATZ-MOS E
MOS L'ENCOMANATZ,
NOSATI LI HARAM ERA
COMPOSICION GRAFICA,
ERA TRADUCCION E TOT
AQUERÒ QUE CALGUE, PETH
MADEISH PRÈTZ.
CADA
MODUL (6,8 cm x 5 cm) A UN
PRÈTZ DE 3.000 PESSETES
MÈS IVA.
TELEFON 973 64 17 72**

Se cau ua reforma der Estatut damb vistes ath pròplèu millènni aguesta non ei era que propugnèc recentament eth president Pujol en Esade, que deisharie intacte er actuau modèu de creishement economic. Era vertadera reforma ei era que mos portarie entà un desenvolopament sostenible a compdar d'un contaròtle nacionau dera planificacion energetica e territoriau. Se tractarie d'un nau Estatut qu'internalisèsse transversauments e en toti es sectors es objectius que mos propòse eth Tractat d'Amsterdam a favor dera sostenibilitat. Aguesta estratègia deisharie definitiuaments entà darrèr un tipe d'industrialisme destructiu des recorsi e convertirie en obsoletes es accions de determinadi sectors economics que se resistissen ath cambi.

Er entorn físic e de voluntat creishent dera populacion de caminar entà un desenvolopament respectuós damb era Natura impòse termièras ath creishement economic e ara fèbre expansionista de bèri còrrops industriaus.

Era escòla fisiocratica, que siguec era prumèra escòla economica qu'existic, e qu'auèc plan influéncia en sègle XVIII, ja consideraue besonhós garantir eth manteniment dera basa física perque era activitat economica podesse perpetuà-se en temps. Es economistes classicos (Adam Smith, Malthus, Ricardo, J.S. Mill, Marx...) èren convençudi qu'un creishement illimitat ère ecologicament impossible.

Era revolucion industriau, mès, eliminèc de patac es preocupacions sus es limits entà favorir er apilerament de capitau. Tot eth territòri -tret d'aguestes "ièrles de natura" que son es parcs naturaus- s'a metut ath servici deth productivisme. D'aguesta faïçon enes darrèrs cinquanta ans en Catalonha s'an des. hèt milèrs d'ectares de tèrres fertils, de paisatge rurau e de biòdiversitat.

Tèrres sagrades, referents emblematics dera pàtria, an

queigut enes mans d'especuladors sense anima e empresaris sense vision de futur, avocats en remolin deth liure mercat. Guaires empresaris tradicionaus e catalanistes vinculen eth progrès deth sòn negòci damb eth besonh de respectar es recorsi naturaus e es foncions ambientaus deth terren a on s'an installat? Quin grad de solidaritat entorn es futures generacions an es industriaus, que tot e robotisar es sòns sistèmas de produccion contunhen en tot demanar mès e mès bon prètz terren entà expansionà-se? Quini inversors entraràn en pròplèu millènni damb era consciéncia qu'eth desenvolopament sostenible reclame concertar era sua accion en marc d'ua economia ecologica? Guaires dirigents patronaus saben qu'era Cambra Internacionau de Comèrç a adoptat ua Carta Empresariau entath Desenvolopament Sostenible que compòrte pactar es despeses ambientaus dera sua inversion damb es autoritats e organisations mediambientaus?

Er an 2000 es agents economics se ven obligats a dialogar democraticaments damb es organisations civiques, científiques, ecologiques, sindicauas e pageses a trauèrs dera creacion de conselhs de sostenibilitat a nivèu locau e comarcau e coordinar es sòns projèctes ena redaccion des nomentades Agendes 21.

Era planificacion d'un parçan en foncion unicaments des interèssis economics e industriaus -coma s'auie hèt pendent eth franquisme e en bona part a contunhat en tot hènt-se ena nomentada transicion democratica- ei incompatible damb es bases programaticas deth moviment europèu de poblacions sostenibles (Carta d'Aalborg, 1994).

Un exemple de çò que serà plan lèu ua politica caduca ei era organisaçion queisha des industriaus garrochins que demanen mès solèr industriau e mès competitiu en ua des zònes dera Catalonha vielha damb mès futur entà aplicar eth desenvolopament ecologic. Agustèi madeishi empresaris, qu'en futur non dobtaràn en invertir en Magrib o enes

païsi der Èst entara recèrca de terren e man d'òbra a bon prètz, son es que demoren indiferents ath crit des naues generacions, que se mobilisen pera proteccion dera Val d'en Bas, menaçada per un projècte d'èish Vic-Olòt-Figueres peth tunèu de Bracons. Ua infraestructura darrèr dera quau s'amaguen interèssis especulatius, pressions espúries e un concèpte despessat dera foncion deth transport e dera circulacion intercomarcau.

Es poders factics dera Garròcha aurièn d'èster mès sensats e prudents, e esvitar atau ua fractura sociala entre es qu'en-cara sacralisen eth progrès monetarista e es que vòlen ua ordenacion deth territòri vertaderaments democratic e respectuós damb es recorsi naturaus; ua ordenacion que reclame naus empresaris damb capacitat creatiua entorn es futures generacions.

Era situacion dera Garròcha non ei unica. En fòrça parçans catalans se radicalise era oposicion contra es projèctes urbanistics que posse eth nacionalisme productivista e es sòns poderosi aliats economics.

Calerà susvelhar d'a pròp es revisions des plans generaus de fòrça municipis entornats de natura, perque, en tot profiter era botassada conservadora que mos invadís, non se hèsquen naus e formidables excessis ambientalistes. E convierie hèr un seguiment meticolós des nomentades alternatiues politiquas ath nacionalisme pujolista. Poirien disfrassà-se de progressistes e ecosocialistes, quan en realitat prenen un desvolopisme renauit. Un exemple: era politica urbanistica deth govèrn socialista des Preses ena Val d'en Bas.

Santiago Vilanova
Periodista e consultor ambientau
"Gràcia.net"
5/3/1999

ETH PSC PROPÒSE CREAR PER LEI UN COMISSIONAT DETH NAUT PIRENÈU QUE GESTIONE TOTA ERA POLITICA DE MONTANHA DERA GENERALITAT

Eth nau organisme aurie atribucions en miei ambient, politica forestau, indústria, torisme, educacion e cultura, transpòrts e comunicacions, benestar social e cooperacion locau.

Eth president deth grop parlamentari deth PSC, Joaquim Nadal, e eth deputat e baile dera Sèu d'Urgelh, Joan Ganyet, presentèren ager en Parlament de Catalonha, eth tèxte d'ua prepausa de lei sus era creacion d'un Comissionat deth Naut Pirenèu. Agustèu nau organisme politic e de gestion, era aprobacion deth quau auie de debàter ager era Cambra catalana, jos eth nòm de Comissionat entara Promocion e eth Desenvolopament deth Naut Pirenèu, aurà era foncion basica de "coordinar, possar, e planificar es politiquas sectoriaus des diuèrsi departaments deth Govèrn dera Generalitat enes parçans deth Naut Pirenèu (Nauta Ribagorça, Naut Urgelh, Cerdanha, Palhars Jussà, Palhars Sobiran e Val d'Aran, sens perjudici deth respecte ath regim especiau deth territòri aranès)".

Segontes eth deputat urgelhenc Joan Ganyet, promotor dera iniciatiua parlamentària, era propòsta de creacion deth Comissionat deth Naut Pirenèu neish deth "besonh d'aplicar per part deth Govèrn catalan ua politica especifica entath Pirenèu,

un ambit territoriau diferenciat qu'arremasse eth 20% dera superficia deth país. Entre es competéncies que se demanen entath Comissionat deth Naut Pirenèu se vò soslinhar especiaument eth que tanh a proteccion deth miei, politica forestau, promocion industriau, torisme, educacion e cultura, transpòrts e comunicacions, benestar social e cooperacion tamb era administracion locau. Tanben, en ambit des foncions que li serien balhades, corresponderie ath Comissionat representar eth Govèrn dera Generalitat en territòri e "possar era collaboracion e coordinacion tamb es administracions locaus deth Naut Pirenèu -ajuntaments e conselhs comarcaus-, en concrèt tà tot çò que correspon ara aplicacion dera Lei de Nauta Montanha, vigenta d'ençà de 1983.

D'aute costat, en opinion deth president deth grop parlamentari deth PSC, Joaquim Nadal, aguesta prepausa de lei "ei un pas mès ena direccion qu'eth Govèrn de Catalonha age present eth Naut Pirenèu e i amie ua politica diferenciada". "Entenem -higec Nadal- qu'aguesta iniciatiua completa es accions socialistes possades ath long des darrèrs ans, e qu'an mercat era politica de montanha en Catalonha maugrat èster ena oposicion, com pòt èster era Lei de Nauta Montanha, es Plans Comarcaus, eth programa sanitari AIPir, era demana des Indemniscacions Compensatòries de Montanha, era Lei Forestau, eca".

ETH PARLAMENT APRÒVE PER UNANIMITAT UA CORRECCION SUS ES COLLAPSI D'URGÈNCIES

Eth Parlament de Catalonha aprovèc ager per unanimitat ua correccion presentada per CiU entà solucionar es collapsis enes urgències, gràcies a un acòrd arthenhut entre toti es partits politics e qu'a permetut era retirada des mocions presentades per ERC, PP, PSC, e IC sus era actuacion des servicis d'urgències. Agustèu ei eth prumèr acòrd en matèria sanitària qu'arribè ath parlament.

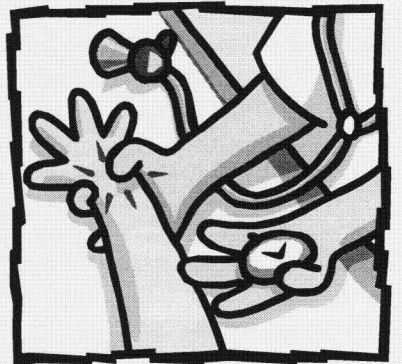
Eth melhorament transaccionau, presentat peth deputat d'UDC Josep Lluís Burguè, recuelh cinc punts consensuats entre es representants de toti es partits politics. Segontes era correccion, s'incrementaràn es miejans e se garantirà era informacion entà melhorar era efectivitat deth Plan d'Urgències d'Iuèrn e se melhorará era reorganizacion deth personau sanitari en moments puntuaus.

Atau madeish, eth tèxte prevé que se presente tath parlament, abantes deth 30 de junh, eth Plan Especiau d'Urgències entar an 2000.

Toti es partits politics an valorat plan positivaments aguest acòrd. Fernández Burguè afirmèc que "a costat arribar a un consens, considerant que s'a sajat hèr un tèxte que curbis toti es punts exposadi enes mocions presentades", mès "finaument s'a podut ar-ténher gràcies ath dialòg entre totes es fòrces politiquas". Pera sua part, eth deputat deth PP Isidre Bonet didec que "per un viatge

s'an deishat de costat es partidismes entà elaborar ua mocion que signifie era melhora dera qualitat assistenciau de Catalonha".

Eth consens sus eth melhorament no arribèc enquia cinc minutes abantes de començar era session en parlament, ja qu'era deputada deth PSC, Carme Figueres, demanèc que se retirèsse eth punt que didie qu'en cas d'emergècia se poirien derivar es pacients tà centres non pertanents ara XHUP (Hilat Espitalari d'Utilisacion Publica). Segontes Figueres, ce que cau hèr ei incrementar es miejans e n a X H U P entà garantir era assisténcia en aguesti centres, e non auer de recórrer as privats.

Figueres cre que damb er acòrd arthenhut, era conselheria de Sanitat e Seguretat Sociala "reconeish que bèra causa anau malaments e que calie solucionar era situacion". Atau madeish, era deputada deth PSC cre que se non s'incrementen es recorsi destinats tath plan d'urgències tot demorarà en "un brindis ath solei".

Edite ETH DIARI
Familia Colomines
Centre d'estudis VIVÈNCIA ARANESA:
Aula Europa des Pirinèus (Val d'Aran)
Carrèr Doctor Manel Vidal
locau num 5
(Darrèr edifici/ Ath cant der Espitau)
25530 Vielha-Val d'Aran
Telefon: 973641772
Fax: 973640871
E-mail vivenciaaranesa@ctv.es

Editor e director : Joan-Ramon Colomines-Companys.
e-mail: jrcc@apdo.com

Informatica e dessenh: Marc Colomines i Nadal.

Equip de correctors: Xavier Gutierrez.

Equip comerciau: Ramon Agulló i Teixidor.

Impression: Xerox's Document Center 220 ST d'ETH DIARI
en Vielha. Tirada: 1000 exemplars.